

СТУДЕНТСКА ИСКРА

Русе
2 декември 2002
година XLIV
Цена 0.25 лева

ВЕСТНИК НА РУСЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „АНГЕЛ КЪНЧЕВ“

ЗАСЛУЖЕНО

По повод Деня на будителите за втора година във фойето на университета ни бе организирана изложба, в която преподавателите показва своята книжна продукция за последните 12 месеца. Специална комисия с председател проф. д-р Никола Орлов журира печатните произведения и предложи на ръководството да бъдат отличени отделни преподаватели и колективи. В тази връзка беше издадена и Заповед № 1178 (публикуваме извадки от нея).

ЗАПОВЕД №1178 ПРИСЪЖДАМ

Следните награди на преподаватели – автори на печатни произведения:

В I група: Монографии, книги, автореферати на дисертации, научни публикации и др.

I награда на доц. д-р Васил Дойков;

II награда на проф. д-р Радослав Райчев;

III награда на доц. д-р Димитрина Цонева. »4

ОСМОДЕКЕМВРИЙСКИ ИСКРИ

За първи път

В навечерието на Осми декември русенските старейшини приеха едно важно и на временно решение – отпускането на месечна стипендия „Студент на град Русе“. Двама студента с отличен успех и техен колега от русенския медицински колеж ще имат право да бъдат техни носители. Предложенията следва да се подават от ръководствата на двете учебни заведения до 30 ноември всяка година. Вниманието на Общинския съвет-Русе заслужава нашите адмира-

ции. Хубаво е да се запитаме дали не е редно в университета ни да се възстановят някои специални стипендии, давани преди години. Като пример ще посочим тези, които носят имената на Ангел Кънчев и акад. Михаил Арнаудов.

Традиционно

В момента, когато вестник „Студентска искра“ е в ръцете на читателите си, ще са отменили състезанията, които се провеждат по традиция в чест на 8.XI.: шахмат, тенис на маса, силово повдигане, спортен бридж, спортно катерене. До-

ри на 2 декември първенците ще са получили своите награди, тъй като по време на канадската борба в програмата е включен и такъв празничен момент. Финалът е свързан с баскетбола.

Футбол

Юридическият факултет ка ни колегите си на предосмодекемврийски футболен турнир. Всеки факултет следва да излъчи по 10 души, като 7 от тях ще са титуляри – гласи регламентът. Игровото време е 2x20 минути. Наградите ще бъдат връчени на 5 декември.

НОВИЯТ „ДОКТОР ХОНОРИС КАУЗА НА РУ“

Почетната научна степен „доктор хонорис кауза на Русенския университет“ бе връчена на 14 ноември на Янес Копач – професор от университета в Люблина, ръководител на катедра „Управление на машиностроенето“. Автор е на повече от 500 труда и публикации от областта на машиностроенето. Деканът на

Машинно-технологичния факултет доц. Стефан Вичев представи почетния доктор, а ректорът на университета проф. д. т. н. Борис Томов връчи диплома, почетен знак и статуетка на най-новия „доктор хонорис кауза на Русенския университет“. В негова чест прозвуча „Многая лета“.

ИНИЦИАТИВА

Предложение относно честване годишнина на РУ „Ангел Кънчев“

В различни издания, посветени на годишнини на Русенския университет „Ангел Кънчев“, винаги се отделят и страници, в които се прави кратък преглед на традициите на висшето образование в Русе (Вж. „25 години в служба на техническия прогрес“. – С., 1979, с. 8-9; „Висше техническо училище „Ангел Кънчев“ – Русе“. – С., 1989, с. 4 и 6). Конкретно въпросът за приемствеността, която следва да има между Държавното висше техническо училище в Русе (ДВТУ-Русе) и съвременния вуз, е поставен преди близо 20 години, когато в „Научни трудове на ВТУ „А. Кънчев“, т. XXVI, серия 11, 1984, с. 189-194 Атанас Колев и Живодар Душков отпечатват съвместната статия „По въпроса за приемствеността между Държавното висше техническо училище и ВТУ „Ангел Кънчев“ – Русе“. По всяка вероятност мнението им остава незабелязано, защото 15 години по-късно проф. Иван Радков отново поставя въпроса да се вземе под внимание тази връзка, без да посочи, че проблемът не е нов (Вж. „54 години университетско образование в Русе“, „Научни трудове на РУ „А. Кън-

чев“, Т. 37, с. 7. Педагогика и обществознание. 1999, с. 18-23).

Какви преки мотиви могат да се имат предвид в защита на тази приемственост?

1. Обща структура, която е присъща за висшите училища, – катедри, факултети – независимо от това, че има различие в наименованията.

2. Ръководител на двете висши училища е ректор, а управляващ орган – Академически съвет.

3. Кадрите, които се обучават в ДВТУ-Русе и РУ „А. Кънчев“ са по специалности, свързани с машинно и електроинженерство, като естествено е номенклатурата от специалности да се разширява през годините.

4. Учебните програми, по които се обучават студентите, съответстват на държавните изисквания и са идентични за двете висши учебни заведения.

5. И в двете висши училища успоредно с преподавателска дейност се развива и научна, за което свидетелстват Годишникът на ДВТУ-Русе и Научните трудове на Русенския университет.

6. В кадрово отношение съ-

що има подобна приемственост – преподаватели на ВИММЕСС-Русе са бивши преподаватели или студенти на ДВТУ.

7. В летописа на РУ „А. Кънчев“ от 1954 г. насам за определен период съществува наименованието Висше техническо училище.

8. Прекъсването от няколко години (1949-1954) не е фатално още повече, когато се отнася до съществуването на вуз в един и същ град. Като пример ще посочим, че някои от съвременните висши училища (УНСС, военното училище във В. Търново и др.) са сменяли местонахождението си, че факултети и вузове са закривани и откривани след време, но се спазва приемствеността, че самата ни държава въпреки вековете на робство, въпреки различните си граници счита за своя рождена дата 681 (632 – според най-новите изследвания, одобрени от Народно събрание и публикувани в Българската национална доктрина, – С., 1996) година.

„В образованието, както и в живота въобще, има приемственост и трябва да се отнасяме с уважение към

направеното преди нас. Освен всичко друго за Русенския университет е по-престижно да има по-дълголетна история, каквато е истината за началото на университетското образование в Русе“ – пише в заключение на своята статия проф. Ив. Радков.

Обръщаме внимание, че ако се възприеме Русенският университет като правопреемник на Държавното висше техническо училище в Русе, то следва през 2005 година да отбележим 60-годишнината на нашия вуз. Този факт е интерпретиран в литературата различно (Ат. Колев и Ж. Душков посочват датата 12 ноември, когато пред 1945 г. е подписана Наредбата-закон №8618 за създаването на ДВТУ-Русе, а Ив. Радков – 26 ноември 1945 г. – според публикацията ѝ в брой 276 на „Държавен вестник“).

Инициативен комитет: Доц. г-р Златоживка Здравкова

Доц. г-р Атанас Колев
Доц. г-р Младен Трифонов
Гл. ас. Живодар Душков

За Висшето техническо училище (1945-1948 г.) – стр. 2, 3 и 4.

NOTA BENE!

На основание чл. 28 ал. 1 от Закона за висше образование уведомяваме, че на 3 декември (вторник) 2002 г. от 15.15 ч. в Аула 1 на РУ „А. Кънчев“ ще се проведе заседание на ОБЩОТО СЪБРАНИЕ при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Приемане на изменения и допълнения в Правилника за дейността на РУ.

Докладва: главният секретар на РУ

2. Приемане на изменение в правилата за провеждане на избори на ръководни органи за управление на РУ.

Докладва: главният секретар на РУ

3. Попълване на състава на Академическия съвет.

Докладва: зам.-ректорът по НКР на РУ

4. Обсъждане и утвърждаване рождената дата на РУ „Ангел Кънчев“.

Докладва: председателят на Общото събрание

Присъствието на всички членове на Общото събрание е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО!

Председател на ОС:
(проф. г-р Ат. Митков)

НАКРАТКО

Българо-румунски интеруниверситетски Европа център бе тържествено открит в един и същ ден на три места – Букурещ, Гюргево и Русе.

Конкурсът за координатор на проектите „Инициативи на пазара на труда“ и „Социална интеграция“, финансирани от програмата ФАР, бе спечелен от Даниела Йорданова, асистент по „Основи на мениджмънта“ и „Управление на проекти“

Русенски студенти от сдружението за защита на природата „Активна позиция“ за два часа напълниха повече от 20 чувала с отпадъци, събрани около Пантеона.

Победа с 3:1 постигна мъжкият ни отбор по волейбол (треньор Мими Войкова) над колегите си от габровския Технически университет. Последваха и две загуби – срещу свищовлии и великотърновци.

Международната фондация „Св. св. Кирил и Методий“ организира среща на всички желаещи да следват в американски университети с г-н Мирослав Илиев, председател на издателствата BARRONS и REA.

БИС

Първото висше техническо училище извън столицата

През 1945 година на Русе се дава за втори път възможност да бъде университетски град – 21 години след закриването на Висшия педагогически курс за подготовка на учители за прогимназиите. В неговите два отдела – историко-филологически и физико-математически, в продължение на 15 години са обучавани учителски кадри. По неизвестни днес причини висшият курс е закрит, а русенската общественост болезнено приема зачеркването на Русе от списъка на университетските градове.

Дълги години русенци настояват да се възстанови висшето училище в крайдунавския град. Например във вестник „Народна борба“ от 1 февруари 1940 г. срещаме редове, от които съдим, че вече било планирано откриването на „висше учебно заведение, за планомерната работа на което има най-добри условия в Русе“. По всяка вероятност военната обстановка става причина да не се осъществи това начинание.

През пролетта на 1945 година се поставя отново въпросът за откриване на Политехника в града. Русенци намират съюз-

Политехниката

ник в лицето на своя съгражданин проф. Венелин Ганев, един от тримата регенти след 9 септември 1944 г., виден юрист и, както последвалите събития сочат, милеещ за родиния си град. Русенската община застава твърдо зад идеята в града ни да има Висше техни-

ческо училище. От бюджета ѝ са отпуснати 300 милиона лева за извършване на ремонтни дейности в отредената за учи-

лицето сграда. Замислено е и незабавното изпращане на преподаватели за специализация в чужбина. От София пристига нарочна комисия, която да се запознае с предлаганите от русенци условия. В нейния състав влизат главният секретар на Минис-

терството на просветата Кодуков, деканът на Машинния факултет при Държавната политехника – София проф. А. Балеви и др. Комисията е доволна от базата, отредена да бъде учебен корпус за русенското висше техническо училище – до тогава ползвана от III прогимназия. Намирала се на ул. „Борисова“, в централната градска част. Харесва и учебните лаборатории.

Непосредствено преди започването на учебните занятия е обявено състезание (конкурс) за извънредни професори по машинно чертане и машинни елементи, механична технология, неорганична и аналитична химия. Проф. Ангелиев, един от строителите на новото висше училище, информира обществеността и при какви условия ще се извърши приемът на студентите. Любопитно е да отбележим, че преди 50 години са полагани изпитите кандидатстудентски изпити: математика, физика и литература (за желаещите да след-

ват машинно и електроинженерство) и физика, химия и литература (за желаещите да следват индустриална химия).

От написаното се вижда, че ВТУ извършва прием по три специалности: **машинно инженерство, електроинженерство и индустриална химия**. „Ситото“ на трите приемни изпити преминават стотина студенти и учебната година започват 158 студенти, обучавани от 17 преподаватели.

Радостта на русенци обаче е кратка. В Държавното висше техническо училище занятията продължават само две години. През 1948 година е взето решение да се закрие, студентите му са изместени да продължат образованието си в София – в Държавната политехника.

Отново започват неколкогодишни борби Русе да си възстанови името на университетски град, които продължават до 1954 година.

Живодар Душков

Студентска искра (Русе), №322, 8 декември 1996 г.

ИЗ ПРОТОКОЛНАТА КНИГА НА ОБЩИНАТА

Русе ще има своя политехника, смята Русенската народна община

Кметът [Стоил Д. Машев] докладва [на 13 октомври 1945 г.]: Въпросът за откриване на висш учебен институт в града ни е твърде стар и от години наред не е слизал от сцената на разискванията. Докато други градове в това отношение са отишли доста напред, за съжаление нашият град тъпче още в място.

Особено през настоящата година въпросът е назрял твърде много и трябва да му се даде бързо практическо разрешение.

Натоварената комисия за проучване възможностите за откриване политехника в града, в съответните фактори в София е срещнала само благосклонност и широка готовност за подкрепа. Оказва се обаче, че общината като заинтересован институт в това отношение не е направила жертви, а без такива на успех не можем да разчитаме.

В провинциалните градове като Варна, Пловдив и др. общините отпускат известни суми за поддържането на висшите училища.

Следователно, ако ние стоим на твърдото становище да се открие политехниката, трябва не само да се замисляме, но и да предвидим съответните средства.

В нас съществуват всички обективни условия за откриването на политехника, за кое-

то меродавните институти са направили преценка и са уверили нашата комисия, че ще съдействат за откриването на такава политехника, каквато в страната ни няма.

Постоянно разрастващата се индустрия, внушителният брой на индустриалните предприятия – повече от 84, и географическото положение на града, го определят като пункт, в който непременно следва да се открие политехника.

Когато г. министър[ът] Чолаков беше в Русе в устроена конференция заяви, че не е привърженик на идеята за групиране висшите училища в едно населено място и напълно подкрепя искането на русенци. Също така г. министър-председателя[т] Кимон Георгиев е поддържал, че в Русе съществуват всички условия за откриване на политехника.

Според мен откриването може да стане още тази година, като на първо време се застъпят само няколко отдела, като например индустр[иална] химия и др.

Остава да намерим подходящо помещение, средства и преподавателски кадър.

По отношение на преподавателския кадър, такъв можем да вземем от производството, а най-вече от чужбина, например Чехословакия и др. като се постъпи по

Конкурентите на Русенското висше техническо училище

Кметът Стоил Д. Машев докладва [на 5 ноември 1945 г.]: Съгласно взетото решение с протокол 19, статия I от 13 октомври т. г. определените лица по издействането на откриването на политехниката в града ни, трябваше да работят умело и с бързи темпове, защото моментът не търпи протакане.

Тъй наречената комисия, в която бях член и аз, в София трябваше да преодолява тежки, непредвидени трудности. Когато русенци през месец май бяха формулирали писмено своите искания пред отговорните фактори в София, такива вече имаше от Варна, Пловдив, Габрово и Плевен. Действително по-после ние получихме уверение в широка подкрепа обаче поради обстоятелството, че бе

изминало доста време и станала промени в някои от министерствата, нашият[т] въпрос като че ли беше изоставен. Бившият министър на просветата Станчо Чолаков ни бе заявил, че въпросът за политехниката ще се реши през есента, а когато отидохме сега, заяви, че било вече късно. Междувременно Пловдив и Плевен бяха вече задоволени, а през времето, когато ние бяхме в София, узнахме, че е изготвен законопроект, съгласно който в[ъв] Варна се открива висше техническо училище с отдели, в които не са застъпени машинното строене, електротехника и индустриална химия. Съобразявайки се с това, ние искахме в бъдещото висше техническо училище да бъдат застъпени дисциплини, кои-

то не са застъпени в[ъв] Варненското. Междувременно се яви делегация от Габрово и то с твърди и солидни претенции, настоявайки електротехниката да се открие в Габрово, в замяна на това предоставят на разположение на държавата фонда „Василияци“, който по сведения наброява грамадни жилищни блокове в София – близо цял квартал. Моментът беше критически. Трябваше да се направи нещо, което можеше да се изрази само в заангажираност на нашата общественост. За забелязване е, че варненци някакви особени усилия не са положили, а те активно са били подпомогнати от своите хора в София. Започнахме да хлопаме по вратите на нашите общественици. По този начин заангажирахме почти всички партийни групировки и министри. »4

Първият адрес на Висшето техническо училище

Кметът Ст. Машев докладва [на 8 юни 1946 г.]: Известно ви е, че В[исшето] т[ехническо] у[чилище] за нас е вече факт. Ние трябва сега да се погрижим за временен помещение. За това според мен и други компетентни лица, подходяща е III прогимназия, там, обаче да се направят известни ремонти.

За мястото, на което да се построи постоянната сграда, сме правили най-различни проучвания. Спираме се върху мястото на Военния клуб, пехотинските и артилерийски

казарми, това на III прогимназия като се включи и здравното отделение и най-напоследно до френския пансион. Окончателно становище още не е взето. Трудно е, защото нямаме още градоустройствен план.

Временната общинска управа, след изслушване доклада, РЕШИ:

1. Определянето [на] място за постоянна сграда на Висше техническо училище е въпрос, с който ще се занимае градоустроителя[т] при изготвянето на градоустройствения план.

Веднага след изготвянето на идейната скица да се започне строеж[ът] на сградата.

2. За временна сграда на В[исшето] т[ехническо] училище се определя [сградата на] III прогимназия, на която да се извърши необходимият ремонт.

Препис от настоящето решение да се изпрати на началника на архитектурно-градоустройственото отделение за сведение и изпълнение.

ДА-Русе, ф. 57, оп. 1, а. е. 3, л. 158, 163-164. Оригинал. Машинопис.

РЕШЕНИЕТО

Указ
№266В ИМЕТО НА НЕГОВО
ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

Ние, Регентите на България

По доклада на Министър-председателя от 6 ноември 1945 г. под №754

постановихме и постановяваме: да одобрим 5-то постановление на Министерския съвет, взето в заседанието му от 31 октомври 1945 година, протокол №165, с което на основание чл. 47 от Конституцията е приета следната

НАРЕДБА-ЗАКОН

за откриване на Висше техническо училище в гр. Русе

Чл. 1. Основава се Държавно висше техническо училище със седалище в гр. Русе.

Висшето техническо училище е юридическа личност.

Чл. 2. Висшето техническо училище има машинен факултет със следните отдели:

- за индустриална химия;
- за машинно инженерство;
- за електроинженерство.

Катедрите и науките в горните отдели на Висшето техническо училище в гр. Русе са същите както и в съответните отдели на машинния факултет на Държавната политехника в София.

Чл. 3. Откриването на нови факултети и отдели във Висшето техническо училище в гр. Русе става по законодателен ред.

Чл. 4. Русенската градска община се задължава да даде 300 000 000 лв. за строеж и обзавеждане на необходимите сгради за нуждите на новооткритото Висше техническо училище, както и да отпусне безплатно достатъчно и подходящо място за новите постройки.

За задължението си по предходната алинея Русенската градска община използва: а) спестяванията, които има по банков влог; б) приходи по редовния бюджет на общината; в) прихода по извънредния приходен бюджет за строеж на общинска сграда, като този строеж бъде извършен след като се построят сградите, необходими за Висшето техническо училище.

Плановите за строежа на сградите на Висшето техническо училище се изработват чрез конкурс, а строежът трябва да бъде завършен в срок от 5 години. При започването на строежа през строителния сезон на 1946 година, Русенската градска община се задължава да постави веднага на разположение на строителния комитет първата вноска от 100 000 000 лева, а останалите 200 000 000 лева в течение на строежа до окончателното завършване и обзавеждане на сградите

Чл. 5. На първо време две и повече сродни катедри в новооткритото Висше техническо училище в гр. Русе могат да бъдат заемани от един титуляр.

Чл. 6. Министерството на народното просвещение командирова временно най-малко за два семестра, от двама до трима препода-

ватели от държавната политехника в София, според специалността, или назначава препоръчани от Съвета на машинния факултет на Държавната политехника в София, известни по научната си подготовка външни лица с[ъс] задача да поемат организирането на новооткритото Висше техническо училище в гр. Русе и да направят необходимото за подреждането на преподавателския и спомагателния персонал. Така командированите или назначени преподаватели действуват като факултетски съвет.

Хабилитирани преподаватели при други университети и висши училища могат да бъдат поканени и назначавани във Висшето техническо училище в гр. Русе в същата или погорна степен по решение на съответния факултетски съвет, одобрено от Академическия съвет.

Чл. 7. Русенската градска община се задължава на свои средства да изпрати на едногодишна специализация в чужбина 5 души бъдещи преподаватели във Висшето техническо училище в гр. Русе, веднага щом бъдат представени от Министерството на народното просвещение.

Чл. 8. Висшето техническо училище в гр. Русе се открива от 15 декември 1945 година, като учебната 1945/1946 година продължава съответно и през лятото на 1946 година.

Чл. 9. До построяване на подходящите сгради за Висшето техническо училище в гр. Русе, учебните занятия се водят в сградата на бившата германска гимназия в града, която Русенската градска община се задължава да приспособи на свои средства за нуждите на новооткритото училище.

Чл. 10. По отношение на назначаването и уволняването на преподавателите и асистентите, както и по отношение на учението и управлението на Висшето техническо училище в гр. Русе се прилага закона за държавната политехника в София, доколкото не противоречи на тази наредба-закон.

Настоящият указ да се облекче с държавния печат, да се обнародва в „Държавен вестник“ и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министъра на народното просвещение.

Издаден в София на 12 ноември 1945 година.

На първообразния собственоръчно написано:

„В. Ганев

Цв. П. Бобошевски

Т. Д. Павлов“

Приподписал,

Министър-председател: К. Георгиев

Първообразният указ е обличен с държавния печат и регистриран под № 8618 на 14 ноември 1945 година.

Пазител на държавния печат, Министър на правосъдието: Д-р М. Нейчев.

Държавен вестник, №276,
27 ноември 1945.

ИНТЕРВЮ

ВТУ в Русе има бъдеще
НА ЕВРОПЕЙСКА ПОЛИТЕХНИКА

• Ректорът на Русенската техника проф. Карл Славомиров за предстоящата учебна година В.Т.У. запазва своите три отдела

Висшето техническо училище в нашия град е пред своята втора учебна година. За втори път ще се отворят вратите на тая висша учебна сграда, а нашия[т] град все като че ли не може още да се почувствува университетски град.

– Кажете ни, г. ректоре, запазват ли се трите отдела при ВТУ-Русе? Бяхме чули, че се предвижда някакво съкращение, вярно ли е?

– Имаше нещо подобно. В законопроекта по висшето образование е било предвидено съкращаването на отделите индустриална химия и електроинженерство. Зле осведомени лица са могли да информират погрешно съответната депутатска комисия в такъв смисъл, че в Русенската техника нямало достатъчно студенти за трите отдела. Невъзможността на това твърдение схваща всеки русенец, който е наблюдавал наплива от кандидати при ВТУ-Русе и голямото разочарование на тия от тях, които не са могли да издържат съответните приемни изпити. Представители на ефорията, както и русенски народни представители, можеха да осветлят правилно депутатската комисия, членове на Министерския съвет и най-вече министър-председателя г. Георги Димитров, вследствие на което се гласува закон, който запазва трите отдела на ВТУ-Русе – машиностроене, електротехника и индустриална химия, а с това осигурява и съществуването на нашето младо ВТУ.

– Осигурени ли са, г-н професоре, необходимите помещения и лаборатории за увеличени брой студенти и през тази учебна година? Може ли русенското ВТУ да се сравни с[ъс] софийската техника?

Проф. Карл Славомиров

– Както знаете, аз бях декан на техническия факултет в София и следователно мога добре да преценя възможностите за творческа работа на студенти и професори в софийската техника и тукашното ВТУ. В София помещенията на техниката са тесни и недостатъчни за големия брой студенти. Често пъти пред едно работно място в чертожните [зали] и лабораториите се тълпят по 10-15 души студенти, които вършат безконтролно своите упражнения. В русенското ВТУ положението е друго. Тука броя[т] на работните места отговаря на броя на студентите и всеки студент е ръководен и наблюдаван от съответния асистент и титуляр на академията. Само така един студент може да бъде насочван правил-

но и съобразно своите наклонности. Такъв личен контакт в Софийската политехника, поради огромното число студенти, е невъзможен. В превъзходствата на тукашното ВТУ в това отношение можаха да се убедят министрите Кимон Георгиев, Ст. Тончев и Димо Казасов, които посетиха града ни, а така също и съветските официални представители в нашия град – представител на СКК полковник Ленски и съв[етският] консул М. Попов. Предимствата на русенската техника признават и всички ония граждани и студенти от столицата и другите градове на страната, които са идвали в Русе е са се убеждавали на самото място. За предстоящата учебна година са гарантирани всички необходими помещения, чертожни [зали] и лаборатории. Летните месеци бяха използвани за отремонтирването бившата сграда на общезитие „Г. Димитров“, находяща се на ул. „Гурко“ №14, и приготвянето ѝ за нуждата и целите на нашето ВТУ, за което трябва да се благодари най-вече на кмета на града г. Ал. Ковачев, общинската управа и помощната организация. С придобиването на тази сграда ВТУ има възможност да доразвие своя химически институт и го пригоди за нуждите на горните учебни години, да разшири и правилно обзаведе учебните зали, лаборатории и чертожни [зали] за втората година на машинно и електроинженерство. Трябва да ви кажа, че съоръженията на лабораториите и чертожните [зали] са построени

»4

БЛАГОДАРСТВЕН АДРЕС

Уважаеми господин министър-председателю, Академичният съвет при Висшето техническо училище в гр. Русе Ви поднася този благодарствен адрес в знак на дълбока признателност и голяма благодарност за мъдрата Ви и делова политика, която Вие умело провеждате във всички области на стопанския, политическия и културен живот на страната ни, в резултат на което се роди и укрепна и нашето ВТУ. Оценявайки високо големите Ви грижи за разцвета на материалната и духовна

култура на нашия народ, ние Ви желаем здраве, сила и бодрост, за да можете още дълги години наред да водите все така мъдро нашия демократичен народ към все по-нови и все по-големи успехи, за да видим и у нас осъществено на дело отпочнатото планово социалистическо строителство.

Ние Ви обещаваме, че ще отдадем всичките си сили и способности, които от Висшето техническо училище в гр. Русе да излязат висококвалифицирани инженерно-технически кадри, от

които народна република България има най-голяма нужда.

Обещаваме Ви още, че ще работим с жар за изпълнението на двегодишния народностопански план и за всички мероприятия на народната власт за благо на нашия народ и на цялото демократично човечество.

Да живее Народна република България начело с Вас!

Напред към победи!
Бъдете жив и здрав!
Дунавски отечествен фронт (Русе), №1020,
25 януари 1948

Трибуна на преподавателя

Нобелова награда по физика за 2002 година

В края на всяка година (10 декември) на тържествена церемония едновременно в Стокхолм и Осло се връчват поредните ежегодни Нобелови награди. Наградите по физика, химия, физиология или медицина, литература и икономически науки се връчват от шведския крал на церемония в Стокхолмската концертна зала, а наградата за мир — на церемония в университета в Осло.

Нобеловата награда по физика за 2002 година ще получи:

Raymond Davis (University of Pennsylvania)

Masatoshi Koshiha (University of Tokyo) за „развитието на експерименталната техника за регистриране на субатомни частици наречени **космично неутрино**“ и

Riccardo Giacconi (president of Associated Universities Incorporated) за „ролята му при изграждане на първия детектор на Х-лъчи от космически източници“.

Първите си експерименти Дейвис провежда през 1960 година, като разполага детектора в златна мина в Южна Дакота. За да докаже излъч-

ването на космично неутрино от Слънцето, използва резервоар с 615 т чист тетрахлоретилден. Предполага, че малка част от частичките **неутрино** ще имат достатъчна енергия и при сблъсък с хлорните атоми в течността ще се образуват атоми **аргон**. Очаква се да се образуват около 20 атома аргон всеки месец, които се отделят чрез изпомпване на хелия от течността. При приключване на експеримента през 1994 г. са регистрирани около 2000 атома аргон.

За своите експерименти (през 1980 г.) Кошиба и сътрудниците му конструират де-

тектор, известен като КАМИ-ОКАНДЕ, който разполагат в мина на около 240 км северозападно от Токио. Детекторът регистрира светлината, която се излъчва при сблъскване на неутрино с водни молекули. През февруари 1987 г. групата регистрира неутрино (11 за 13 s) от експлозия на супернова SN 1987A в съседна Галактика, което доказва, че детекторът може да се използва за изследване и на далечни астрономически обекти.

Изследванията на групата на Джиакони (от 1950 г.) са свързани с регистриране на Х-лъчи от астрономически из-

точници, но тъй като лъчите се поглъщат от Земната атмосфера, те разработват уреди за регистриране от ракети. Първоначалните им намерения са да се провери дали излъчването от Слънцето предизвиква Х-емисия от Луната, но детекторът открива други източници на Х-лъчи, такива като съвездието Скорпион.

Изследванията на Дейвис и Кошиба недвусмислено доказват, че при процесите, извършващи се в недрата на Слънцето, се излъчва и неутрино, а резултатите на Джиакони показват, че Х-лъчи се излъчват и от космически източници.

Доц. д-р Надежда НАНЧЕВА

ЗАСЛУЖЕНО

I» I награда на гл. ас. д-р Галина Крумова за публикация с най-висок Impact Factor (2.014);

II награда на катедра „Металознание и технология на металите“ с ръководител доц. д-р Руско Шишков;

III награда на катедра „Математически анализ“ с ръководител доц. д. м. н. Степан Терзиян.

Във II група: Учебници, ръководства и учебни пособия

I награда на доц. д-р Пламен Данев;

II награда на колектив: гл. ас. Володя Цонев, доц. д-р Йорданка Русева и гл. ас. Нина Бенчева и на доц. д-р Йорданка Велчева и гл. ас. д-р Александър Петков;

III награда на доц. д-р Диана Антонова.

В III група: Художествена литература, вестници и рекламни материали

I награда на колектив с ръководител доц. д-р Младен Трифонов материали за кандидатстудентската кампания;

II награда на колектив с ръ-

ководител гл. ас. Стоянка Смикарова материали по програма СОКРАТЕС;

III награда на колектив с ръководител доц. д-р Пенка Ангелова материали във връзка с откриването на „Българо-румански интеруниверситетски Европа център“.

Специална награда на гл. ас. Живоар Душков за списването на вестник „Студентска искра“ и за издадени 3 книги.

Ректор на РУ:

(проф. д. т. н. Б. Томов)

ИНТЕРВЮ**ВТУ в Русе...**

3» така че да могат да спестят усилията и времето на студентите като им позволят да насочат вниманието си към творческа работа, а не към излишни дребни манипулации.

Това обаче не можеха и не искаха да разберат чиновниците-бюрократа и финансовите отдели на министерството и винаги, когато поисквах кредит за обзавеждането на чертожните помещения, ми се пречееше. Такова тъпо нера-

биране [на] интересите на нашата млада техника аз го наричам не само бюрократизъм, но и бюрокретенизъм, а съответните бюрократа — бюрокретени. За развитието на нашите технически институти ще трябва да се отделят най-много грижи, защото нашата техника е още млада, а нуждите на страната в това отношение са огромни.

Г. Чендов

Дунавски културен фронт

*(Русе), №72,
10 септември 1947.
Със съкращения.*

ИЗ ПРОТОКОЛНАТА КНИГА НА ОБЩИНАТА**Русе ще има своя политехника...**

2» предвидения от закона ред.

По отношение на средствата също така въпросът не е лек, обаче не е неразрешим. Разчитам на високия авторитет на общината, като административна и стопанска единица, а не по-малко и на някои обществени институти, които могат да направят внушителни материални жертви. Такива според мен са киночиталището „Ангел Кънчев“, бивше „Св. Георги“, кооперациите, банките и др.

Тъй като ние за целта нямаме ефория, като в другите градове, в която да се централизират средствата, а за образуването на такава юридическа личност е потребно време, с каквото ние не разполагаме, предлагам общината да стане обединителното звено на всички усилия за реализирането на нашето искане.

Ще се наложи общината да отпусне 300 000 000 лева, които не могат да се вземат от редовния бюджет, а отук [е] нуждата да се откриват нови приходиизточници. Такива под най-различни форми мо-

гат да се намерят и ще се намерят.

... След изслушване доклада и станалите разисквания, временната общинска управа единодушно

РЕШИ:

Възприема се откриването на политехника в гр. Русе. Средствата ще се дават от общината, която ще се подпомага от помощен комитет. Мощният комитет за засилване материалните ресурси, следва да заангажира обществеността в областта.

Общината поставя на разположение 300 000 000 лв., които да се използват в срок от 5 години и подходящо място за строеж на сграда. А за сега предоставя на разположение бившата търговска гимназия.

Препис от настоящето да се изпрати на Министерския съвет, Висшия стопански съвет и Министерството на просветата с молба да се удовлетвори искането на гр. Русе.

*ДА-Русе, ф. 57, оп. 1,
а. в. 2, л. 222-224.*

Оригинал. Машинопис.

Конкурените на Русенското ...

2» На наша страна беше и нареденият[т] регент Венелин Ганев. Изготвихме законопроект и останата да се докладва в Министерския съвет. Яви се друга неочаквана мъчнотия. Министерът на просветата Костурков, който следваше да докладва законопроект в Министерския съвет, отказа да стори това, понеже не бил в течение на въпроса и трябвало да го проучи. Време за протакане нямаше. Министерският съвет имаше още няколко заседания. Не трябваше по никакъв начин да се изпускат. Положихме доста усилия, доказано го убедим, че въпросът е прочуен от неговия предшественник, че всичко е готово и остава само докладването...

Действително положения[т] труд, неколкодневното бягане превенчано с успех. Законопроектът бе докладван в Министерския съвет и стана закон. Желанието ни обаче не беше задоволено напълно: Вместо да се застъпят трите дисциплини, които ние искахме, Министерският съвет решава откриването на висше техническо училище за машиностроене, без електротехника и индустриална химия. Въп-

реки всичко ние трябва да бъдем доволни, че пробивът е направен и че ние имаме вече висше техническо училище. Като казвам, че трябва да бъдем доволни от това, не следва, че успеът е напълно задоволителен. Напротив, при нас се открива още по-голяма работа. Предстоят ни строежи и силна нагледна аргументация за откриването на електротехнически отдел.

Понеже грижите по управлението, финансирането и пр. не е лека работа и не е по силите на общината, предлагам най-напред излъчването на една комисия от компетентни финансисти, техници и пр., които да се съберат и решат пътя за управление и финансирането на висшето техническо училище. Преди да приключи доклада си искам да подчертая, че г. Георги Токушев и Димитър Икономов свършиха огромна работа.

Временната общинска управа, след изслушване доклада

РЕШИ:

1. Одобрява единодушно извършената работа от натоварената комисия по откриването на политехниката.

2. Да се свика комисия в със-

тав: кмета на общината, представител на стопанската камара, представител на Съюза на инженерите и архитектите, Директора на техническото училище, Директора на държавното худож[ествено] мебелно училище, представител на Съюза на търговците, представител на Съюза на занаятчиите, представител на банките, представител на [оттечествено] ф[ронтонския] комитет, Живко Стаматов, Иван Шаранков, Манол Коджаманов — ул. „Николаевска“ 84, Иван Саджаков, Стоян Митев, председателя на [Съюза на] средните техници, Стоян Анг. Павлов от Ст. Павлов С-ие акц. д-во, Недю Димов — ул. „Рила“ 12, Стефан Куюнджиев, Кирил Иванов — ф-ка „Изкуство“, Димитър Икономов, Вълко Гочев, Филко Йорданов, I българска петролна индустрия, д-р Никола Н. Начев, Енчо Рогожеров, Неделчо Габровски и Георгиев „ЖИТИ“, която да се заеме с бъдещето управление и финансиране на политехниката.

*ДА-Русе, ф. 57, оп. 1,
а. в. 2, л. 260, 268-270.*

Оригинал. Машинопис.

**Документите подготви
за печат Ж. Душков**